

ЗВІТ ЗА 2024 РІК ІНША ОСВІТА

Над текстами та звітом працювали: Юлія Аленіна,
Вікторія Бокова, Марія Агісян

Редагування: Ольга Дятел, Альона Каравай

Дизайнерка: Ярослава Ковальчук

ЗМІСТ

ЛОКАЛЬНА КУЛЬТУРА

CULTURAL BRIDGES: підтримка діячок і дівців культури південних регіонів України	6
Boost_4_Culture: освітній курс для діячок та діячів сектору культурних та креативних індустрій з Вінниці	8
Platform of Action: розвиток «Території SUN»	12

(НЕ)ПОВЕРНЕННЯ та ІНТЕГРАЦІЯ

VILNO/VILNO: реінтеграційна програма для ветеран_ок в мистецтві та освіті	14
Vidnova Fellowship Ukraine: стипендії для тих, хто повертається в Україну	16
розсіяне засіяне: підтримка українських художниць та художників, які лишились в Україні та які виїхали через війну	18
Culture Helps / Культура допомагає: гранти для тих, хто працює з інтеграцією людей в нові громади через культурні практики	20

МОСТИ ЗІ СВІТОМ

Візити до України для міжнародних культурних діячок та діячів 24

Building bridges through encounter 26

Co Creative Communities: освітній проєкт зі зміцнення низових та локальних демократичних процесів в Україні та Вірменії 28

МАЙБУТНЄ

RES-POL: стратегія розвитку культури України до 2027 року 30

ТРЕНЕРСЬКА ГРУПА

32

НАША ЕКОСИСТЕМА / афілійовані організації

Хата-Майстерня 34
фонд proto produkcija / Стипендія Арто
Асортиментна кімната
post impreza
ilostmylibrary / я втратила мою бібліотеку

ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ

36

ПЕРЕДСЛОВО

Вітаємо!

Ми пишемо це передслово дещо неохоче та пересилюючи себе. Пишемо, бо мусимо. Мусимо підбити умовні підсумки умовного року, хоча цей формат вижив себе. Цей ритуал завжди відчувався дещо комічно та умовно, нині - й поготів.

Що нового ми можемо сказати вам в цьому передслові? Що ми лишаємось в Україні та продовжуємо працювати? Що працюємо на підтримку тих спільнот, які знаємо та частиною яких себе вважаємо? Що діємо децентралізовано та обираємо периферійне - в географії та темах? Що ми і є периферія? Що чекаємо своїх з війська та їздимо в гості до своїх за кордон - і для всіх них запускаємо програми, бо мусимо бути корисними там, де ми є, з тим ресурсом, який у нас є?

Що нового ми можемо вам сказати?

Можемо хіба сказати про те, що зазвичай залишаємо між рядків. Про "після". Про те, якими ми станемо після війни, та про те, для кого з нас це "після" існує. Про те, з чим ми залишимося та що ми ще можемо вберегти чи полагодити. Про те, як зберегти сили та волю до виснажливої відбудови після виснажливого захисту.

Подолати дракона - одна справа. Не перетворитися на дракона, долаючи його (його ж способом), - інша.

Хай всі будуть живі та здорові. Хай нам стає сил не лише на дії та погляду на інших, але й для погляду на себе.

Щиро,
Оля Дятел, Альона Каравай, Василь Кулевчук (правління Іншої Освіти)
Юлія Алєніна (виконавча директорка Іншої Освіти)

6 CULTURAL BRIDGES: ПІДТРИМКА ДІЯЧОК І ДІЄВЦІВ КУЛЬТУРИ ПІВДЕННИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Фінансування:	Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) «Зміцнення громадської довіри в Україні» (UCBI)
Партнери:	Асортиментна кімната, post impreza, Стипендія імені Антонена Арто, Opera aperta
Тривалість:	вересень 2023 – січень 2024
Бюджет:	1 856 105 грн
Проектний менеджмент:	Володимир Бурковець, Ольга Дятел, Юлія Париш
Куратор(к)и виставкової програми:	Альона Каравай, Анна Потьомкіна, Ксенія Погребенник
Контакт:	office@insha-osvita.org

У 2023 році Інша Освіта ініціювала проєкт з підтримки культурних і мистецьких діячок і дієвців в південних регіонах задля підтримки, солідарності та спільного пошуку більш актуальних та різноманітних наративів про південні області.

Проєкт охоплює підтримку мисткинь і митців з перформативного сектору через Стипендію Антонена Арто для південних областей, резиденції мисткинь і митців із візуального сектору та виставки в Одесі та Івано-Франківську за кураторства Асортиментної кімнати, збір історій про культуру діячок і дієвців культури півдня за кураторства post impreza.

У 2024 році була презентована крайня з шести work in progress за підтримки Стипендії Антонена Арто — камерна опера «Людина-вовк» Андрія Малініча в Одеському художньому музеї — історія про відомого пацієнта Зигмунда Фрейда, Сергія Панкеєва, якому все життя марились п'ять білих вовків. Також, за підтримки проекту в січні-лютому пройшла виставка-ретроспектива франківського жіночого відеоарту «Приходять і відходять» в Одеському національному художньому музеї. Пізніше, у квітні 2024 року, виставка була презентована в Асортиментній кімнаті в Івано-Франківську.

Ще одним компонентом проекту було створення матеріалів про культурне життя півдня та культурну міграцію між західними та південними регіонами України. У 2024 році у медіа post impreza було опубліковано матеріал «Немає ніякої стійкості» Івана Кулінського, створеного за результатами навчальної поїздки журналісток та журналістів до Одеси та Миколаєва, а також текст мистецтвознавиці Валерії Карпань про виставку «Приходять і відходять» в Одесі.

Проект реалізовувався у межах програми "Cultural Bridges: support of cultural figures from Southern regions of Ukraine", який втілювала Інша Освіта за підтримки проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Зміцнення громадської довіри в Україні» (UCBI). У партнерстві з Асортиментною кімнаткою, post impreza, Стипендією імені Антонена Арто, Opera aperta.

Фото:
Іван Страхов

8 BOOST_4_CULTURE: ОСВІТНІЙ КУРС ДЛЯ ДІЯЧОК ТА ДІЯЧІВ СЕКТОРУ КУЛЬТУРНИХ ТА КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ З ВІННИЦІ

Фінансування: EU4Culture

Партнери: NGO PLAI

Тривалість: жовтень 2023 – липень 2024

Бюджет: 110 720 грн

Проектний менеджмент: Юлія Алєніна, Анастасія Яблонська,

Софія Левченкова

Контакт: office@insha-osvita.org

Минулого року мистецьке об'єднання «ПЛАЙ» за підтримки Іншої Освіти почало реалізацію проекту #Boost_4_Culture. Він включає освітні резиденції, нетворкінгові події та курс з 10 офлайн-лекцій раз на місяць.

Освітній курс для діячок та діячів сектору культурних та креативних індустрій було розроблено командою Іншої Освіти та proto produkciia. Метою курсу є підвищення рівня професійних компетенцій менеджерок та менеджерів культури, фахівчинь та фахівців, що працюють у секторі креативних індустрій, а також незалежних мисткинь та митців у Вінниці.

3 січня по липень 2024 року було проведено 7 лекцій:

1

Подієвий менеджмент від Миколи Дорохова – співзасновника молодіжного простору «Вільна хата» та подієвого менеджера громадського ресторану Urban Space 100

2

Комунікація в проєктах: Українська та закордонна аудиторії від Богдани Носенок – комунікаційної менеджерки фонду IZOLYATSIA. Platform for Cultural Initiatives

3

Організаційний розвиток та стратегічне планування від Євгенії Нестерович – культурної менеджерки, редакторки, критикині, письменниці, директорки ГО Пост Беллум-Україна

4

Бюджетування та фінансовий менеджмент від Романа Дими – операційного директора агенції pro-to produkcija, співзасновника кав'ярні «26 і кава» та галереї-кав'ярні «юна»

5

Фандрейзинг та його види від Ольги Валянїк – директорки БФ «Ангар.Україна»

6

Юридичні аспекти від Костянтина Зерова – адвоката, який консультує представниць та представників креативних індустрій у сфері авторського права та суміжних прав

7

Простори та їх можливості у Вінниці. Процес ревіталізації та його переваги від Марії Смирнової – архітекторки та експертки зі сталого просторового планування в Агенції просторового розвитку

Також, у межах проекту у лютому 2024 року пройшла резиденція з візуального мистецтва для обміну досвідом та налагодження контактів місцевих мисткинь та митців. 15 художниць та художників працювали під кураторством Олі Поляк — членкині Іншої Освіти, мисткині, кураторки підліткової програми франківської школи сучасного мистецтва «фра фра фра» та співзасновниці чернівецького самвидаву SVAYA. Протягом чотирьох днів учасниці та учасники резиденції ділилися практиками, брали участь в артісттоках та створювали спільні мистецькі роботи.

Проєкт #Boost_4_Culture створено NGO PLAI за підтримки ICAP Єднання у межах проекту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства», що реалізується ICAP Єднання у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст анонсу проекту не обов'язково відображає погляди ICAP Єднання, погляди Агентства США з міжнародного розвитку.

Фото:
Костянтин Родигін

12 PLATFORM OF ACTION: РОЗВИТОК «ТЕРИТОРІЇ SUN»

Фінансування: Європейський союз

Партнери: NGO PLAI, Територія SUN, Департамент маркетингу

міста та туризму, Агенція просторового розвитку, Інститут розвитку міст,

Інформаційний портал «ВЕЖА»

Тривалість: лютий 2024 – червень 2024

Бюджет: 102 293 грн

Проектний менеджмент: Юлія Аленіна, Софія Левченкова

Контакт: office@insha-osvita.org

Platform of Action: розвиток «Території SUN» – проект, що було реалізовано NGO PLAI у співпраці з Іншою Освітою. Метою проекту є створення платформи для міжсекторальної співпраці, дослідження, обміну досвідом та пошуку рішень на основі ревіталізації міського простору, території колишнього дитячого санаторію імені М. Коцюбинського («Території SUN») у Вінниці.

Для того, щоб створити у Вінниці ефективну платформу для взаємодії професіоналок та професіоналів різних галузей (екологія, ландшафт, архітектура, урбанізм, креативні індустрії), було заплановано резиденційну програму з трьох частин. Кожна з них присвячена переосмисленню занедбаних радянських просторів на прикладі проекту ревіталізації санаторію імені М. Коцюбинського. Результати напрацювань учасниць та учасників резиденцій допоможуть команді громадського сектору та міської влади запуснути корисний простір у Вінниці, що стане новою точкою на туристичній мапі міста та об'єднає локальну спільноту мисткинь та митців, активісток та активістів, дієвиць та дієвців сектору культурних та креативних індустрій.

Команда Іншої Освіти займалась формуванням програми резиденцій та залученням зовнішніх експерток та експертів. Всі резиденції тривали 3 доби та пройшли у період з квітня по травень 2024 року у Вінниці.

Перша резиденція «**Туризм та Культурні креативні індустрії**» відбулася у квітні під кураторством Мар'яни Куземської — менеджерки та дослідниці культури, старшої експертки з партисипації та розвитку громад в Аналітичному центрі Cedos. Разом з Мар'яною та іншими експертками та експертами галузі, учасники та учасниці знайомились з Вінницею та говорили про важливість стратегічних документів проєкту ревіталізації міського простору, перспективи території та співвідношення з запитами від місцевої спільноти мисткинь та митців, менеджерок та менеджерів, ветеранок та ветеранів, пластунок та пластунів, та про формальні та неформальні зв'язки між дієвицями та дієвцями цих сфер.

Друга резиденція «**Екологія та ландшафт**» за кураторства Ніни Диренко пройшла у травні. Ніна досліджує та проєктує ландшафти, є кураторкою освітньої програми про міські екосистеми в ХАВWІ34, а також працює над розробкою освітнього курсу для дітей про захист природи під час війни. Під час резиденції учасниці та учасники досліджували жителів території SUN, працювали над питаннями екосистеми та підходів до її використання, аналізували водойми та її перспективи для території.

Третя резиденція «**Ревіталізація та урбанізм**» пройшла у травні за кураторства Константина Кучабського — співзасновника платформи Острів та архітектурної студії Формографія. Під час неї залучені експертки та експерти разом з учасницями та учасниками шукали оптимальний сценарій розвитку території, який враховує її просторові особливості, а також займались інвентаризацією будівель на території SUN.

Завершився проєкт фестивалем «SUN Territory: відновлення», що відбувся у кінці червня на базі території SUN. На фестивалі відбулась презентація концепції розвитку Території SUN, яка була розроблена, як результат трьох резиденцій проєкту. Проєкт Platform of Action: розвиток «Території SUN» створено NGO PLAI за підтримки EU4CULTURE, що фінансується Європейським союзом, та впроваджується Німецьким культурним центром «Гете-Інститут в Україні» при Посольстві Федеративної Республіки Німеччина в Україні.

14 ВІЛЬНО/VILNO: РЕІНТЕГРАЦІЙНА ПРОГРАМА ДЛЯ ВЕТЕРАН_ОК В МИСТЕЦТВІ ТА ОСВІТІ

Фінансування:	Robert Bosch Stiftung
Партнери:	Robert Bosch Stiftung
Тривалість:	вересень – грудень 2024
Бюджет:	1540 006 грн
Куратор(к)и програми:	Богдан Бунчак (на етапі запуску програми), Альона Каравай
Проектний менеджмент:	Юлія Аленіна, Юлія Непик
Контакт:	Vilno@insha-osvita.org

Від початку повномасштабного вторгнення багато представниць і представників культурного та освітнього секторів (так само як і будь-яких інших) долучились до війська. З того ж часу в Іншій Освіті стали думати над програмою, яка б забезпечила підтримку колегам, які повернулись із фронту. Врешті це призвело до появи ВІЛЬНО/VILNO: програми, яку створено для адаптації, відновлення та повернення до цивільних професій ветеранок та ветеранів з мистецьким чи викладацьким бекграундом.

До розробки пілотного кола програми було залучено Богдана Бунчака – художника, добровольця, якого було звільнено із військової служби після поранення. Богдан дав програмі ім'я, а також провів ключовий етап підготовчого дослідження: глибинні інтерв'ю із ветеранками та ветеранами, які допомогли краще визначити запити та потреби.

У вересні 2024 року запустили опен-кол проекту. Його перша ітерація передбачала:

- Виплати стипендії у розмірі 600 євро протягом 4 місяців: на оплату навчання, витратних матеріалів, оренди просторів для роботи тощо
- Юридичну та психологічну (зокрема – спільну із партнер_ками) підтримку
- Нетворкінгові зустрічі із колегами з цивільного кола – для відновлення професійних зв'язків та реінтеграцію у спільноти

Було отримано 55 заявок, із яких в межах пілотного кола змогли підтримати 10 ветеранок та ветеранів. Серед перших стипендіат_ок ВІЛЬНО/VILNO – люди із різними досвідами та із різних сфер: в культурній журналістиці, музиці, археології, візуальному мистецтві, неформальній та мистецькій освіті, режисурі та драматургії. Крім стипендій та психологічної та юридичної підтримки, у грудні провели дві нетворкінгових події з учасницями та учасниками ВІЛЬНО/VILNO у Києві для знайомства та мережування.

Інша Освіта вже шукає – і шукатиме далі – можливості для розвитку програми та підтримки якомога більшої кількості ветеранок та ветеранів. Програма фокусується на освітній та мистецькій сфері – в якій організація працює понад 15 років, маючи розуміння потреб та доступ до можливостей. Але задумано її, як прототип, який можна адаптувати під будь-яку іншу професійну групу. Тому в довгостроковій перспективі ВІЛЬНО/VILNO – це масштабована модель, яка може (і має) розширюватись на інші сектори.

Програма ВІЛЬНО/VILNO реалізовується за підтримки Robert Bosch Stiftung.

16 VIDNOVA FELLOWSHIP UKRAINE: СТИПЕНДІЇ ДЛЯ ТИХ, ХТО ПОВЕРТАЄТЬСЯ В УКРАЇНУ

Фінансування: Mitost e.V. й SAP Ukraine, Robert Bosch Stiftung, Фонд

«Пам'ять, відповідальність та майбутнє» (EVZ).

Партнери: MitOst e.V й SAP Ukraine, Robert Bosch Stiftung,

Commit e.V.

Тривалість: серпень 2022 – січень 2024 (з можливістю пролонгації)

Бюджет: EVZ – 5 391 828 грн, Robert Bosch Stiftung – 5 016 700 грн

Проектний менеджмент: Юлія Аленіна, Юлія Непик Альона Одаренко

Контакт: vidnova_fellowship_ukraine@insha-osvita.org

У 2024 запустили нове коло стипендійної програми Vidnova Fellowship Ukraine, яку Інша Освіта спільно з Mitost e.V. започаткували у 2022 році. Це програма для підтримки спеціалісток та спеціалістів у сферах культури, освіти, громадського активізму та соціального підприємництва, які виїхали за кордон через повномасштабне вторгнення, але повернулись в Україну, щоб продовжувати тут свою діяльність.

Vidnova Fellowship 2024 зосереджена на підтримці митців та мисткинь, активісток та активістів, які працюють із ЛГБТК+ ком'юніті, етнічними – зокрема, ромської, спільнотами та комемораційними практиками. Через опен-кол отримали 93 заявки та відібрали 50 людей, які отримали щомісячну стипендію у розмірі 20 тисяч гривень, а також разову виплату в 10 тисяч гривень, яку можна витратити на навчання, оренду робочих просторів тощо.

Більше про стипендіаток та стипендіатів читайте у нас на сайті, втім, частина з них – із міркувань безпеки – лишається не публічною. Vidnova Fellowship надала тим, хто її отримали, додатковий ресурс для роботи над своїми давніми проектами або ж стартом нових. Серед них:

- Програма з надання правової допомоги людям, чії близькі знаходяться в полоні, якою займається Віталій Зінченко;
- Робота над серією документальних фільмів про досвіди квір-людей під час війни – проєкт Анжелік Устименко;
- Проєкт Аліси Журавель, присвячений репрезентації неетнічних українців;
- Розробка освітньої онлайн-платформи для ромської молоді, якою займається Віра Дрангой;
- Подкаст Анни Лодигіної про відомих українців, яких Росія спершу намагалась знищити, а потім «привласнила».

Також працюємо над налагодженням зв'язків в спільноті стипендіаток та стипендіатів. В червні в Івано-Франківську організували нетворкінг, присвячений темі комеморації. Серед іншого – провели воркшоп, під час якого досліджували використання мистецьких практик поза професійним полем мистецтва та екскурсію містом – з фокусом на єврейську історію. Також учасниці та учасники побували на відкритті виставки Франківської школи сучасного мистецтва фра фра фра.

Програма реалізується Іншою Освітою в партнерстві з Commit by MitOst gGmbH та за підтримки Фонду «Пам'ять, відповідальність та майбутнє» (EVZ).

Фото:
Тарас Теліщак

18 РОЗСІЯНЕ ЗАСІЯНЕ: ПІДТРИМКА УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНИЦЬ ТА ХУДОЖНИКІВ, ЯКІ ЛИШИЛИСЬ В УКРАЇНІ ТА ЯКІ ВИЇХАЛИ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ

Фінансування:	Robert Bosch Stiftung, Goethe-Institut в Україні
Партнери:	Асортиментна кімната, Центр візуальної культури
Тривалість:	вересень 2024 – січень 2025
Бюджет:	1773 200 грн
Кураторська група:	Альона Каравай, Сергій Климко, Ярослав Футимський
Проектний менеджмент:	Альона Каравай, Дар'я Христинюк
Контакт:	board@asortymentna.org

«розсіяне засіяне» — програма для українських художниць та художників в Україні та за кордоном, яку ми запустили у 2024 році спільно Асортиментною кімнатою. В основі ідеї: бажання створити простір для опрацювання розмаїтих досвідів воєнного часу та (пере)налаштувати розладнані війною зв'язки у мистецькій спільноті.

Програма передбачає роботу в тандемах, які об'єднують тих, хто лишилися в Україні та тих, хто виїхали в інші країни. У фокусі — теми міграції (в різних її формах та на різних рівнях), трансформація зв'язків у спільнотах, а також мистецькі практики, як форма діалогу, побудованого як на кооперації, так і на виваженій конфронтації.

Перша ітерація програми стартувала в жовтні та триватиме до січня 2025 року. Через опен-кол ми отримали 311 заявок: опрацьовуючи їх, кураторська команда проєкту витратила 10 днів на формування трьох шорт-листів і більше 4 годин – на обговорення фінального списку учасни_ць.

До участі в «розсіяне засіяне» було відібрано 26 художниць та художників, які живуть в Україні, Німеччині, Австрії, Франції, Італії, Португалії, США та Великобританії. Ми приймали заявки як від сформованих дуєтів, так і від тих, хто відкриті до пошуків партнерки чи партнера для роботи.

- Загалом в межах програми відбулось біля десятка онлайн-зустрічей. Серед них дві – орієнтовані на пошук партнерки чи партнера для роботи, та одну зустріч-дискусію, присвячену темі зв'язків та розривів у мистецькій спільноті. Також були тематичні онлайн зустрічі: говорили про (роз)кенсаєлінг, ієрархію травми та психологічний вимір напруг і мовну схоластику, любов до (не)ближнього та доступні практики солідарності.
- В листопаді та грудні фокусувались на індивідуальній роботі учасниць та учасників, а також консультаціях із куратор_ками. Розпочали програму мобільності в межах проєкту та надали фінансування на продукцію семи колаборативних мистецьких робіт. В грудні провели два парні артист-токи – Миколи Рідного та Андрія Боярова, Миколи Лебедея та Олексія Податя.
- На січень 2025 року заплановано презентацію готових робіт чи напрацювань у форматі work-in-progress «розсіяне засіяне».

Програму задумано, як довготривалу, тож у новому році плануємо її нові кола.

Програма «розсіяне засіяне» реалізується Асортиментною кімнатою та Іншою Освітою за підтримки Robert Bosch Stiftung та Гете-Інституту Україна. Тепла подяка Київській бієнале / Центру візуальної культури, Українському інституту в Німеччині, Office Ukraine в Австрії та командам Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, zuza, commit та MitOst e.V. за підтримку в розробці програми, інформаційну підтримку та дружню підтримку.

20 CULTURE HELPS / КУЛЬТУРА ДОПОМАГАЄ: ГРАНТИ ДЛЯ ТИХ, ХТО ПРАЦЮЄ З ІНТЕГРАЦІЄЮ ЛЮДЕЙ В НОВІ ГРОМАДИ ЧЕРЕЗ КУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ

Фінансування: Європейський Союз

Партнери: zusa

Тривалість: квітень 2023 – квітень 2025

Бюджет: 22 454 776 грн

Проектний менеджмент: Ольга Дятел, Юлія Аленіна, Анастасія Яблонська,

Анастасія Дишкант, Ольга Поляк, Поліна Городиська, Софія Левченкова,

Артур Дерновий

Контакт: culture_helps@insha-osvita.org

Проект «Culture Helps / Культура допомагає» підтримує культурних менеджер_ок, а також організації та ініціативи, що працюють в Україні, чи за кордоном, та реалізують проекти з інтеграції українців у нові громади через культурні заходи. Проект включає трирівневу програму грантів, підтримку психічного здоров'я, онлайн/офлайн-зустрічі, вебінари для культурних працівниць та працівників у та з України та для їхніх колег в інших країнах Креативної Європи.

В межах проєкту у 2024 році було реалізовано:

Четвертий, п'ятий та шостий конкурси на індивідуальні гранти на підтримку психічного здоров'я до **1000 євро.**

705
заявок

з яких змогли підтримати

65 культурних менеджерок та менеджерів, які працюють з людьми, що були вимушені переїхати в безпечніші регіони України чи за кордон. В межах шостого кола індивідуальних грантів знаходимось на етапі оцінки заявок.

Третій конкурс на гранти на проєкти для інтеграції через культурні заходи до **5000 євро.**

536
заявки

з яких змогли підтримати

20 культурних, митецьких та громадських організацій з України, Словенії, Німеччини, Польщі та Чехії. Грантерки та грантери проєктного рівня продовжують реалізацію своїх проєктів.

Третій фінальний конкурс на гранти на проєкти міжнародної співпраці для інтеграції через культуру до **40 000 євро.**

146
заявок

з яких незалежне журі відібрало

10 партнерств. Серед них — тандеми громадських, культурних, освітніх та мистецьких організацій з України, Польщі, Румунії, Іспанії, Нідерландів, Естонії, Австрії, Швеції, Франції, Чеської Республіки та Німеччини.

- Під час кожного конкурсу проводили **інформаційні онлайн-сесії**, де розповідали про особливості програм та допомагали у підготовці проєктних заявок. Їх можна знайти на нашому [Ютуб-каналі](#).
- В межах програми індивідуальних грантів провели **три цикли вебінарів від психологічної агенції Псікультура**. У березні, липні та вересні 2024 року психологині та психологи, що працюють з культурними активіст_ками, менеджер_ками, мисткинями та митцями на перетині мистецтва та психології, провели 12 зустрічей про турботу про психічне здоров'я та самопідтримуючі практики. До кожної теми також готували мініконспекти та тематичні вправи. Переглянути записи всіх вебінарів, а також знайти воркбуки та конспекти можна [за посиланням](#).
- В межах програми грантів на проєкти у травні 2024 року провели **цикл зустрічей від арттерапевток та арттерапевтів з проєкту Art Therapy Force**: 5 зустрічей були присвячені методам арттерапії та її застосування в роботі. Вебінари доступні у записі англійською та українською мовами [за посиланням](#).

Також, у цьому році разом з партнерами zusa провели **дві офлайн-події для мережування учасниць та учасників програми міжнародних грантів**.

- Перший нетворкінг пройшов у травні у Вроцлаві — мали два дні програми у Barbara та Klub Pod Kolumnami — знайомилися з українськими та європейськими організаціями першої та другої хвилі міжнародних грантів, обговорювали історії успіху, факапи та інсайти проєктів, думали про сталість проєктів. В один з вечорів в менших групах розійшлись на локальні вечери в кількох громадських, митецьких та культурних організаціях у Вроцлаві. Наприклад, одна з груп завітала в CUKR - Centrum Ukraińskie Kultury i Rozwoju — в неформальному контексті говорили про підходи до інтеграції різних вікових груп, про інтеграцію українців у Польщі та про роботу з волонтерками та волонтерами.
- Друга офлайн-подія відбулась у вересні у Києві у просторі American University Kyiv, на яку змогли долучитися вже три хвилі учасниць та учасників програми міжнародних грантів. Фокусувались на ідеї «безпечного місця», в якому мистецькі практики стають інструментом для самовираження та рефлексії, формування нових зв'язків, роботи з емоціями, персональними досвідами та глобальними питаннями, що актуалізує війна. Окрім основної програми зустрічались на вечері із представницями та представниками українських інституцій, досліджували Київ та локальний контекст із місцевими митцями. На нетворкінг також запросили культурних фахівчинь та фахівців із різних країн — для обміну досвідом, дискусій і спільного пошуку рішень та стратегій для подальшої роботи — членкинь та членів німецької партнерської організації MitOst e.V. Вони долучились до нас у межах програми MitMission hop in Ukraine.

«Culture Helps / Культура допомагає» — це проєкт, що співфінансується Європейським Союзом у межах спеціального конкурсу пропозицій для підтримки українських переміщених осіб та українського культурного та креативного секторів. Проєкт реалізується Інша Освіта (UA) та zusa (DE).

Фото:
Артем Галкін

24 ВІЗИТИ ДО УКРАЇНИ ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ КУЛЬТУРНИХ ДІЯЧОК ТА ДІЯЧІВ

Фінансування:	Prague Civil Society Centre
Партнери:	Prague Civil Society Centre, Асортиментна кімната, post impreza, proto produkcija, Opera aperta, Стипендія імені Антонена Арто
Тривалість:	вересень 2023 – січень 2024, серпень – вересень 2024
Бюджет:	3 358 426 грн
Кураторки програми візитів:	Ольга Дятел, Альона Каравай
Проектний менеджмент:	Юлія Алєніна, Софія Левченкова, Андрій Луців, Ганна Качковська
Контакт:	office@insha-osvita.org

Ми почали роботу над проектом у 2023 році. Його було створено у партнерстві з Prague Civil Society Centre для підтримки міжнародного мистецького обміну в умовах кризи, викликаної війною Росії проти України. Мета проекту – забезпечити простір для діалогу та співпраці, дослідити вплив війни на суспільство, сучасне мистецтво і культурні інституції, що сприятиме глибшому розумінню соціальних і культурних змін. Минулого року ми запросили 30 культурних діячок та діячів з Німеччини, Австрії, Франції, Італії та Іспанії, щоб познайомити з локальним культурним контекстом та налагодити професійні зв'язки.

З липня по вересень 2024 року ми запросили три групи культурних професіоналок та професіоналів з країн Європейського Союзу. До нас приєдналось 20 куратор_ок, перформер_ок, культурних менеджер_ок, журналіст_ок, критик_инь, мисткинь та митців з Німеччини, Польщі, Чехії, Греції, Франції, Італії, Великобританії та Нідерландів.

Програма включала прогулянки Києвом, екскурсії художніми майстернями Інституту автоматичної, відвідини виставок та галерей у Києві (зустріч зі Станіславом Туріною в ательє нормально, виставку Тіберія Сільваші в Українському домі), публічні дискусії, знайомства з роботою екосистеми, традиційні нетворкінги в Urban Space 500, а також однодобові поїздки в інші міста України (Одеса, Харків та Вінниця) на фестивалі, виставки та знайомства з місцевими мистецькими та культурними спільнотами. Учасниці та учасники проєкту встигли взяти участь у вінницькому фестивалі EU4Culture, де доєдналися до публічної дискусії «Зв'язки між українською та міжнародною мистецькою спільнотою після повномасштабного», а також відвідали виставку «Відчуття безпеки» в YermilovCentre у Харкові.

Досі працюємо над метаматеріалами за участі наших гостей. За посиланням можна почитати інтерв'ю з куратором, істориком мистецтва, антропологом Раманом Шлеммером, а також за посиланням читайте інтерв'ю з кураторкою Мальтійської Бієнале Софією Бальді Пігі. Тішимося новим зв'язкам, що сформувались. Плануємо роботу на наступний рік, бо знаємо, що робота триватиме, поки триває війна (і набагато довше після).

Проєкт реалізовується Іншою Освітою у партнерстві з Prague Civil Society Centre, Асортиментною кімнатою, proto produkciia, post impreza, Opera aperta, Antonin Artaud Fellowship / Стипендія імені Антонена Арто.

Фото:
Артем Галкін

26 BUILDING BRIDGES THROUGH ENCOUNTER

Фінансування: Міністерство закордонних справ Німеччини

Партнери: Centropa

Тривалість: липень 2024 - травень 2025

Бюджет: 323 974 грн

Проектний менеджер: Роман Дима, Юлія Непик, Ольга Поляк

Контакт: office@insha-osvita.org

Цього року Інша Освіта продовжила співпрацю з Centropa — організацією, що займається дослідженням та репрезентацією єврейської історії в Східній Європі. Потягом 2024 року ми займались фінансовим менеджментом програми стипендій для вчительок та вчителів історії, які продовжують працювати в Україні. Її Centropa започаткувала ще у 2022 році, заклавши у план на 2024 підтримку 163 викладачок та викладачів. Серед тих, хто отримали стипендію цього року — вчительки, які викладають в школах неподалік від зон бойових дій та окупованих територій.

В листопаді 2024 року у Варшаві провели триденний семінар, який відкрив проєкт «Building Bridges», присвячений дослідженню жіночої перспективи у дослідженні локальної єврейської історії. В ньому беруть участь підлітки з України, Німеччини, Польщі та Молдови, які із листопада по березень працюватимуть над створенням графічних новел, що базуються на історіях з архіву Centropa. Під час семінару підлітки із трьох країн працювали в групах, знайомились одні з одними, а також відвідували Polin Jewish Museum та досліджували єврейську історію Варшави. Частиною програми також стали два воркшопи, один із яких — зі створення візуальних новел — проводила кураторка Асортиментної кімнати та Франківської школи сучасного мистецтва фра фра фра, мисткиня та едукаторка Оля Поляк.

Окрім графічної новели, учасниці та учасники проекту працюватимуть над створенням групової виставки, для якої групи із кожної країни створюватимуть по дві панелі. Всі напрацювання в межах проєкту буде представлено в травні 2025 року у Берліні.

Проект реалізовується Centropa спільно з Іншою Освітою, The Galicia Jewish Museum (Польща) та EcoVisio (Молдова) за фінансування Міністерства внутрішніх справ Німеччини.

Фото:
Wojciech Wojtkielewicz

28 CO-CREATIVE COMMUNITIES: ОСВІТНІЙ ПРОЄКТ ЗІ ЗМІЦНЕННЯ НИЗОВИХ ТА ЛОКАЛЬНИХ ДЕМОКРАТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА ВІРМЕНІЇ

Фінансування: Міністерство закордонних справ Німеччини

Партнери: MitOst e.V., EcoHub

Тривалість: червень – грудень 2024

Бюджет: 1 400 000 грн

Проектний менеджмент: Юлія Аленіна, Юлія Непик, Ольга Бондаренко

Контакт: office@insha-osvita.org

У вересні «Інша Освіта» спільно з Eco Hub Foundation (Вірменія) та MitOst E.V (Німеччина) розпочала освітній проєкт Co-Creative Communities, спрямований на розвиток українських та вірменських активістських спільнот, які працюють із вразливими групами. Його мета – через підтримку лідерок і лідерів громадських організацій, а також діячок і діячів креативних індустрій посилити низові та локальні демократичні процеси у двох країнах, що долають наслідки російського колоніалізму та воєн.

Програму зосереджено на розвитку практичних навичок та дослідженні нових інструментів у сферах партисипації, комунікацій, принципів підзвітності та прозорості, роботи із ризиками в кризових умовах. Окрему увагу було приділено участі жінок та представниць і представників вразливих груп.

В межах програми у 2024 році відбулись:

- Триденний офлайн-діалог, зосереджений на налагодженні зв'язків всередині української активісткою спільноти, а також визначенні актуальних потреб та запитів. На зустріч у Києві 12-14 вересня було 25 учасниць та учасників: лідерок та лідерів ГО та неформальних груп, активісток та активістів що працюють із людьми, що покинули свої домівки через війну, ветеранками та ветеранами, людьми з інвалідністю, дітьми та підлітками, нейровідмінними людьми, квір-спільнотою, матерями та батьками одина_чками тощо.
- Поїздка сімох учасниць з України на зустріч, організовану нашими партнерами з Eco Hub Foundation в місті Ванадзор, Вірменія. Цей обмін дозволив зіставити та опрацювати досвіди двох пострадянських країн, визначити спільні та відмінні риси, виокремити для себе (не)дієві практики. Також в межах ванадзорської програми відбулась зустріч із представництвими локальної влади, зосереджена на практиках залученості та їх баченні з позиції державного сектору.
- Серія онлайн-воркшопів, присвячених трансформації закинутих місць в громадські простори, бюджету участі та залученню громад до прийняття рішень, а також соціальній згуртованості, як методу подолання викликів воєнного часу.

Підсумком всіх зустрічей в межах Co-Creative Communities стала розробка тулкіта: посібника із добіркою партисипативних інструментів, над якими працювала група українських, вірменських та німецьких експерт_ок. В ньому було узагальнено досвід та зібрано напрацювання з офлан-зустрічей в Києві та Ванадзорі, а також із циклу онлайн-воркшопів. Тулкіт буде опубліковано на сайті Іншої Освіти вже незабаром!

Проєкт реалізовано Іншою Освітою у партнерстві з MitOst e.V. (Німеччина) та EcoHub (Вірменія) за фінансування Міністерства закордонних справ Німеччини.

Фото:
Анастасія
Телікова

30 RES-POL: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ДО 2027 РОКУ

Фінансування: Європейський Союз

Партнери: ГС «Центр "Регіональний розвиток"» Агенції

економічного розвитку РРВ, Міністерство культури та інформаційної політики

України

Тривалість: січень 2024 – червень 2025

Ключові експертки: Альона Каравай, Ольга Дятел, Ірина Чужинова

Проектний менеджмент: Роман Дима, Юлія Аленіна

Контакт: office@insha-osvita.org

Метою проєкту RES-POL є посилення функціональної спроможності Міністерства культури та стратегічних комунікацій і його відомств (Українського інституту книги, Українського культурного фонду, Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти й Українського інституту національної пам'яті). У фокусі – чотири сектори (Мистецтво та культура, Культурна спадщина, Креативні індустрії та Медіа) і понад 20 підсекторів (індустрій та видів мистецької діяльності). Окремо RES-POL розглядає 10 істотних питань розвитку культури (конкурентна оплата праці, ефективність державних підприємств у сфері культури, фінансування креативних індустрій, моделі фінансування культурних послуг, громади та культурна спадщина, інтеграція з ЄС та культурна політика тощо).

У лютому 2024 року співзасновниці Іншої Освіти Альона Каравай та Ольга Дятел, а також театрознавиця та заступниця директора зі стратегічного розвитку та міжнародної співпраці Франківського драмтеатру Іра Чужинова, доєднались до проєкту «Rapid Expert Support for Culture and Media Policies in Ukraine (Res-Pol)» в ролі ключових експерток сектору «Культура та мистецтво». Доєднались, з розумінням, що робота зі стратегіями під час повномасштабної війни — це точно не про мрії, а про чесну аналітику, оприявлення проблем та не (завжди) популярні рішення. Доєднались, зберігаючи нашу критичну позицію до низки державних політик та інституцій — в тому числі до Мінкульту. В межах проєкту Res-Pol буде створена стратегія розвитку культури України до 2027 року.

Навесні в секторі «Культура та мистецтво» було проведено шість фокус-груп для мисткинь, митців, культурних менеджерок та менеджерів для обговорень та виявлення головних потреб та основних больових точок, а влітку працювали над п'ятьма аналітичними записками в співпраці з п'ятьма секторальними експертками. В результаті цієї роботи — а також, підсумовуючи аналіз попередніх стратегічних та аналітичних документів — вийшов список з більше сотні істотних питань, які були підсумовані в пів сотні. У вересні ми провели опитування серед мисткинь, митців, культурних менеджерок та менеджерів, які поділилися думкою щодо пріоритетності та терміновості розв'язання цих питань, оцінюючи їх за 10-бальною шкалою.

У жовтні ми також долучились до зустрічі з новою командою Міністерства культури та стратегічних комунікацій України для синхронізації зусиль щодо напрацювання політик. Впродовж 2 днів у Києві пропрацювали верхньорівневу рамку стратегування щодо підходів до розробки політик, визначили стратегічні цілі, завдання та наскрізні істотні питання.

Проєкт (і наша робота в ньому) триває. Всіма оновленими ділитимемось на [Фейсбук-сторінці Іншої Освіти](#).

Проєкт RES-POL «Швидка експертна підтримка політики у сфері культури та медіа в Україні» реалізується Агенцією економічного розвитку РРВ у співпраці з Міністерством культури та інформаційної політики України за підтримки Європейського Союзу та триватиме до березня 2025 року.

32 ТРЕНЕРСЬКА ГРУПА: СТРАТЕГІЧНІ ПРОЦЕСИ, РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ТА ПРАКТИКИ СПІЛЬНОТВОРЕННЯ

Стратегічні сесії та процеси. Протягом року працювали з організаціями та командами, з якими співпрацюємо вже не перший рік, зокрема у стратегічних процесах. Така довгострокова робота дозволяє побачити, як регулярне використання практик фасилітації добре впливає і на культуру комунікації всередині організації, і на якість розроблених рішень. Зокрема стратегічні процеси все менше концентруються навколо однієї річної сесії та є наскрізними. Спираючись на власні спостереження та зворотний зв'язок від команд такий підхід має переваги, оскільки робить стратегію «живою». У 2024 році вдалося попрацювати над стратегією з Українською феміністичною мережею, ГО «Сильні громади», медіа «SEBTO», Jam Factory Art Center, гадацькою газетою «Рідний край», ГО «Д.О.М.48.24», Cedos та іншими.

Навчальні формати та тренінги з навичок. У 2024 році ще більш затребуваною стала тема резильєнтності серед представників та представниць громадського сектору. Звичному відновленню заважають накопичена втома та постійний стрес. Хоча простих рішень не існує, протягом року у різних форматах ми створювали фасилітовані простори для дослідження власних ресурсів та (само)підтримки. Крім цього, ми проводили тренінги з асертивної комунікації, навчання фасилітації та інших навичок важливих для ефективної командної роботи. Долучалися до роботи у проєкті House of Europe «Digital Labs для освітян», вдалося попрацювати з БФ «Рокіда», UNICEF, Агенцією регіонального розвитку Чернігівської області, майстернею кераміки «Хомокерамікус», «Big City Lab», ГО «Горизонт змін», America House Odesa, Фондом Гайнріха Бьолля та іншими.

Нетворкінги, фахові обміни та горизонтальні формати для великих груп. Потреба у місцях синхронізації рефреном звучала у різних обговореннях минулого року. Долучитися до організованого простору за фасилітаційної підтримки стає можливістю перевести подих та співналаштуватися. Горизонтальні формати, де фахівчині та фахівці можуть обмінятися думками, – часто це поодиноким можливість зупинитися, відрефлексувати свій досвід та почути інших. Створювали змістовні обговорення та нетворкінгові сесії для німецької мережі розвитку та підтримки медіа «N-OST», «Sun Leaders Program x Cherkasy», zusa, Української Кліматичної Мережі, мережі кіноклубів Docuclub (ГО «Docudays») та інших.

Робота з ідеями – ідеатони, інкубатори, менторство. Цього року вдалося долучитися до підтримки команд на різних етапах їхніх проєктів – від генерування ідей до реалізації. У 2024 році було кілька ідеатонів та інкубатор для молоді #SOLVE_IT за підтримки ПРООН, до створення яких долучалася наша тренерська команда. Також долучалися як ментори/ки в проєктах.

Командні та робочі зустрічі. Ми точково долучаємося до процесів в командах та організаціях, поєднуючи онлайн та офлайн формати, групові зустрічі й тематичні робочі сесії. Серед ключових викликів для багатьох організацій цього року були плінність кадрів та перевантаження команд. Ми переконалися, що завдяки залученню зовнішнього фасилітатора/ки командам та ініціативам вдається краще зосередитися на змісті та якості обговорень, аніж перейматися модерацією. Маємо позитивний досвід співпраці з ГО «Екоклуб», GFA Consulting Group GmbH, Stefan Batory Foundation and Education for Democracy Foundation, Грінпіс Україна та іншими.

Ми рухаємося далі, несучи з собою цінний досвід 2024 року. Хочеться подякувати усім нашим партнерам, для яких і разом з якими вдалося попрацювати. Для співпраці звертайтеся на нашу пошту facilitators@insha-osvita.org.

34 НАША ЕКОСИСТЕМА / АФІЛІЙОВАНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Якщо ви хотіли б дізнаватися більше про наші проєкти та отримувати запрошення на наші події — запрошуємо слідкувати за іншими організаціями нашої екосистеми:

Хата-Майстерня — простір у Карпатах, заснований у 2014 році, який може бути використаний для навчання, відпочинку чи для інших проєктів: творчих резиденцій, коворкінгів і конференцій, йога ретритів, туристичного кемпінгу, музичних фестивалів і літературних читань, художніх пленерів і майстер-класів з фотографії. Більше про простір, контакти та умови бронювання [за посиланням](#).

Асортиментна кімната — простір в Івано-Франківську, і масштабована модель підтримуючих форматів сучасного мистецтва на «периферії». Цей простір було засновано Іншою Освітою у 2017 році та зосереджено на дослідженні місцевого «асортименту» у Франківську та його околицях на рівні «продуктів» та на рівні сенсів. Експериментуючи з рішеннями для децентралізації в полі сучасного мистецтва, Асортиментна кімната проводить виставки та резиденції та навчальні програми. Більше [за посиланням](#).

ilostmylibrary / я втратила мою бібліотеку — видавничий проєкт Асортиментної кімнати, заснований влітку 2024 року. Проєкт для і від покоління, яке не збирає бібліотеки та не прив'язується до речей та місць. Це спосіб серед втрат розгледіти щось, що часто залишається поза увагою. ilostmylibrary видає нішеві книги, артбуки, зіни про непідсвічене, непопулярне та периферійне, про те, що «не на часі». Слідкуйте [тут](#).

post impreza — видання, засноване у 2022 році, що фокусується на локальному мистецькому та культурному житті Івано-Франківська та регіону. post impreza рефлексує та аналізує, знайомить з творами, процесами та постатями локального культурного процесу. post impreza ставить за мету створити цифровий медіаархів, який дозволить зберегти напрацювання мистецького середовища і спростить знайомство з ним. Слідкувати можна [за посиланням](#).

Фонд proto produkciia / Стипендія Антонена Арто — була заснована у 2022 році, щоб підтримати мисткинь і митців, менеджерок і менеджерів зі сфери перформативного та театрального мистецтва, які знаходяться на етапі професійного становлення та працюють в Україні. Стипендію заснували агенція proto produkciia та лабораторія сучасної опери Opera aperta. Слідкувати за новинами Стипендія Антонена Арто можна [за посиланням](#).

36 ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ

НАДХОДЖЕННЯ

CULTURAL BRIDGES: підтримка діячок і дієвців культури південних регіонів України	649 636,50 грн
Boost_4_Culture: освітній курс для діячок та діячів сектору культурних та креативних індустрій з Вінниці	20 000,00 грн
Platform of Action: розвиток «Території SUN»	13 583,00 грн
ВІЛЬНО/VILNO: реінтеграційна програма для ветеран_ок в мистецтві та освіті	1 185 821,06 грн
Vidnova Fellowship Ukraine: стипендії для тих, хто повертається в Україну	5 451 678,44 грн
розсіяне засіяне: підтримка українських художниць та художників, які лишились в Україні та які виїхали через війну	1 224 663,68 грн
Culture Helps / Культура допомагає: гранти для тих, хто працює з інтеграцією людей в нові громади через культурні практики	11 094 536,45 грн + 409 223,53 грн
Візити до України для міжнародних культурних діячок та діячів	2 755 577,20 грн
Building bridges through encounter	335 274,44 грн
Co Creative Communities: освітній проєкт зі зміцнення низових та локальних демократичних процесів в Україні та Вірменії	1 446 226,30 грн
RES-POL: стратегія розвитку культури України до 2027 року	206 289,27 грн

ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ

ВИТРАТИ

CULTURAL BRIDGES: підтримка діячок і дівців культури південних регіонів України	923 493,18 грн
Boost_4_Culture: освітній курс для діячок та діячів сектору культурних та креативних індустрій з Вінниці	20 000,00 грн
Platform of Action: розвиток «Території SUN»	13 583,00 грн
ВІЛЬНО/VILNO: реінтеграційна програма для ветеран_ок в мистецтві та освіті	1 185 821,06 грн
Vidnova Fellowship Ukraine: стипендії для тих, хто повертається в Україну	5 220 420,04 грн
розсіяне засіяне: підтримка українських художниць та художників, які лишились в Україні та які виїхали через війну	1 224 663,68 грн
Culture Helps / Культура допомагає: гранти для тих, хто працює з інтеграцією людей в нові громади через культурні практики	11 497 914,13 грн
Візити до України для міжнародних культурних діячок та діячів	2 755 668,02 грн
Building bridges through encounter	296 774,81 грн
Co Creative Communities: освітній проєкт зі зміцнення низових та локальних демократичних процесів в Україні та Вірменії	1 446 226,30 грн
RES-POL: стратегія розвитку культури України до 2027 року	0

